

BİR TARİHSEL YANLIŞ KAVRAYIŞ YI VE TÜRKİYE DEVRİMCİ HAREKETİNDE YOL AYRIMI

"Gelecektekileri önlemek için geçmişteki hatalardan ders almak, hastayı kurtarmak için, hastalığı tedavi etmek, öndeki arabanın devrilmesini arkadaki araba için bir ihtar haline sokmak."

MAO TSE TUNG,

SAĞ VE SOL SAPMALAR, s. 33

GİRİŞ:

Uzun yıllar bir keşmekeş içerisinde bocalıyan Türkiye devrimci hareketi, 1965 sonrasındaki gelişimin ürünü olarak 1971'de yeni bir görünüm sergiledi.

Dıştan da olsa, bakıldığında açıkça birbirine benzemeyen bu görünümler, temelde de şu ya da bu ölçüde birbirinden ayırırlar. Bu reddedilmez bir gerçek.

1971 yenilgisinden sonra sözünü ettiğimiz ayrı görünümler daha da bir belirginlik kazanarak, tartışma ortamına girdiler. Yenilgiyle birlikte ortaya çıkan kargaşa ve çıkmazdan kurtulabilmek amacıyla bir çok insan bu durumu kavrayabilmek için inceleme içersine girdi. Yeteneksizliğe ya da niyetlere bağlı olarak bir sürü saçma sapan teori icad edildi. Hepsinin amacı güya çıkmaza bir yol bulmaktı. Bu amaçla diyalektiği, her alana "yaratıcı bir biçimde uygulamaya" başladılar. Ancak kendileri bir adım ileriye göremezken, diyalektiği yaratıcı bir biçimde uygulamaya kalkışanlar, zavallı bir biçimde, daha önce sahip oldukları Aristo mantığından da yoksun kalarak, kendileriyle birlikte bir sürü insanı yeni bir keşmekeşin içine sürüklediler, bazı hallerde savunuya kalkıştıkları şeyleri en acı bir biçimde mahkum ettiler. Birlik şemsiyesi ellerinde dolaşan bu insanlar yeni tekkeler oluşturmaktan bir adım öteye varamadılar. En şiddetli bir biçimde başkalarını gurupçulukla,

kendi guruplarının güçlendirmenin dar sınırlarına hapsolmakla suçlayanların kendileri küçük bir tekkenin şeyhi olma muradına  rdiler. Sonuçta Türkiye devrimci hareketi bir sürü guruptan oluŐan karmaşık bir manzara arzeder oldu.

Böylesine bir ortamı, acaba daha kalın ve basit   çizgiler üzerine oturtup kavrayamazmıyız? Buradan çıkarak ta önümüzdeki acil görevin ne olduğu sorusunun cevabına ulaŐamazmıyız?

Mevcut durumun daha derinlemesine kavranılmasıŐan- cak onun geçmişle olan diyalektik bağlarının daha bir derinlemesine kavranılması, hareketin genel gelişim çizgisinin doğru biçimi ile görülebilmesi sayesinde mümkün olabilir. Bu bakıŐladır ki, hareketin g ndiye de- ğin nasıl geliŐtiĐi ve nasıŐ geliŐebileceĐi konusunda doğru bir fikir sahibi olabilir ve olayları " nceden- görme" (1) görevini yerine getirebiliriz. Bu yeteneğe sahip olmaksızın "kitlelere önderlik etmek" gibi büyük bir görevi üstlenmeye kalkıŐmak dar kafalılığın, k  k burjuva ukalalığının tezahüründen başka bir Şey değil- dir.

TÜRKİYE DEVRİMCİ HAREKETİNİN SORUNLARINI ELE ALIR- KEN NE Y NDEN YAKLAŐMALI:

Genel bir ideolojik kargaşa hüküm sürerken herkesin olduĐuŐa açık bir biçimde görebildiği bir gerçeklik var; 1971 öncesine göre çok daha fazla gurup ve gurupcuğun ortaya çıkması ve bunların gün geçtikçe çoğalıyor ol- ması, yani hareketin henüz amip dönemi yaŐıyor olması. Sağlam bir ideolojik m cadenin olmayışı, eleştiri- ze- eleştiri geleneginin yokluğu, herkesin istediğini b - g rce söyleyip, söyledikleri karşısında hiÇbir sorumlu- luğa sahip olmamasına yol açmaktadır.

(1)  nderlik vnceden görme demektir, Mao Tse Tung

Kimseni kimseyi fazlaca rahatsız etmediği bu ortamda kendisinde keramet gören her kişi bir kaç laf edip çeresinde bir gurup oluşturabilmektedir. Bazıları da pamuk ipliğine bağlı birlikler içerisine girmektense kendi bildiklerini yapmayı daha uygun bulmaktadır. Her hangi bir parçayı yakalayıp onun çevresinde devrimler yapma anlayışının egemen olduğu bu dönemde, gurupçuluğun pekişmesinden, dedikoduculuğun yaygınlaşmasından daha doğal ne olabilir?

Bu dağınıklığa neden olan en büyük faktör elbetteki Türkiye sosyalist hareketinin hala aydınlar çerçevesini aşıp ta sınıf temeline sağlam bir biçimde oturamamış olmasıdır. Zira, sosyalist hareket sınıf temelli-ne oturduğunda hareketin yürütücülüğüne kalkışan aydınlar kendi zaaflarının tezahürü olan bir takım ayrılıkları geniş halk yığınlarına anlatamıyacak ve sahip oldukları zaafılara karşı daha dikkatli bir tavır takınmak zorunda olacaklardır. Mevcut durumda ise aynı hastalıklarla malul dar gurup çerçevesinde bu tür hastalıklar kolaylıkla izah bulabilmekte ve varlıklarını sürdürebilmektedir. Bu çerçeve aşıldığında, yani hareket sınıf temeline oturduğu ölçüdedir ki, Türkiye sosyalist hareketi bir bütünlük içersine girebilecektir. Bu bünleşme yolunda atılacak adımları ise pratiğin önümüze serceği ağır görevler sağlayacaktır.

Bu günkü durumda büyük ölçüde aynı şeyleri söylüyor olup ta bir araya gelemiyen bir çok gurup için durum budur. Örneğin en açık biçimiyle izlenebilen TIP ve TSIP 'in birbirlerinden hangi temel noktalarda ayrıldığını açıklayabilmek bu örgütlerin yöneticileri için dahi zor olmasına rağmen, bunlar bir-

birlerine ateş püsküren ayrı örgütler olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Ayrıca, 1971 devrimci hareketinden gelen bir kaç gurup, geçmişteki görüş tamamen doğrudur derken, bir türlü şu küçük Türkiye'de birbirlerini bulupta bu stratejinin gerektirdiği çalışma içersine giremiyor; bunun yerine geçmişin eksikliklerini eleştiren gurup ve kişilerle şu ya da bu biçimde "her zaman için karşı oldukları bir takım ilkeler" (b) etrafında yapay birlikler oluşturarak ilkesiz gurupçuluğu tercih ediyorlar.

Hareketi uzun vadeli bir perspektif içersinde ele alma sorumluluğunu göstermeyi, günlük görevlerin dar sınırları içersinde kendilerini sınırlayıp gurupları birbirlerinden ayrı tutabilecek sağlam duvarları oluşturabilmektedir. Ancak bu günde görülemeyen ya da görülmek istenmeyen bir takım görevler kendilerini bütün zorluklarıyla karşımıza diktiklerinde birlik avazelerâ ortalığı yıkacaktır. Ayrı olanlar bir araya gelme çabası içine gireceklerdir. Herkes birbirinin ne söylediğini daha ön yargısız olarak dinlemeye, anlamaya çalışacaktır. Elbette ki bu söylediklerimiz aynı şeyleri şu ya da bu biçimde ifade edipte hala varlıklarını ayrı guruplar olarak koruyanlar içindir; armuda on tane isim takıpta ayrı şeylerden söz ettiklerini zannedenler içindir. Temelde ayrı şeyler söyleyenler ise bu ayrılığı açık seçik bir biçimde davranışlarda da görebilmektedirler. Bunların ayrılığında söz etmiyoruz.

Yalnız şurası da kesindir ki, bu durum hiç kimsenin şu veya bu doğrultudaki niyetleriyle kısa vadeli bir çözüme ulaşamayacaktır. Daha uzun süre mevcut durum ~~ki-~~ ~~şu~~ ~~bu~~ ~~biçim~~ ~~içersinde~~ tutacaktır. Ancak bu doğrultuda atılacak bir takım adımlar pratiğin elveddiği ölçüde gözüm doğrultusunda gelişecektir. Bizler bu prati-

gi n başta işçi sınıfı ve yoksul köylülük çerçevesinde yer almasının zorunlu olduğu inancındayız.(1)

Başlangıçtan beri sorunların bireycilikten uzak kollektif bir zihniyetle çözülmesinden yana olduk.Bu bizim dünya görüşümüzün de zorunlu sonucudur.Hiç bir zaman için kimseye sorunlarımız üzerine reçete sunma yoluna baş vurmadık. ve vurmamayacağız da.Bu anlayışla temelde paralellik gördüğümüz her insan ve gurupla diyalog içerisine girmeye çalıştık.Amacımız hareketimizin sorunlarını ortaklaşa bir çaba ile,önyargısız tartışmalarda çözmek; Bu şekilde de suni ayrılıkları olduğu kadar suni birlikleri de engellemek,dar gurup hesaplarından sıyrılarak sağlıklı birlik içerisine girebilmektir.Davranabilmek için önce ideolojik birliğin sağlanması gereğine inanıyor ve bunun platformunu oluşturabilmek amacıyla değişik kişilerle çalışma içerisinded bulunuyorduk.Ancak bizim bu türlü bir yaklaşımımız, ya istismar edilmek istendi ya da edildi.Bir kaç kez de bu çalışmalarını birlikte sürdürdüğümüz insanlar tarafından çeşitli bahanelerle -açıkca bahane diyeceğiz- sabote edildi.Bu engellemeler görüşlerimizin neler olduğunun sergilenmesini her defasında biraz daha geriye attı.Vardığımız noktada artık bir çok şey bir durulma dönemine girdi.Şimdiki durumda birlikte olabilecek olanlar belirli yerlerde kümelendiler.Bundan böyle kurulabilecek pek bir kişisel diyalog söz konusu değil.Bundan böyle çeşitli guruplar arasındaki ideolojik tartışma hız kazanacak ve çözülecek bir şey varsa bu seviyede sürülecektir.

Belirli ölçüde idealizmi içerisinde taşıyan bir an-

(1)Bu sorunun kırlarını temeldir, yoksa şehirler mi sorunuyla ilgisi yoktur.Bu ayrıca geniş olarak açıklanacaktır.

layışla değişik insanlarla pratik temeli üzerinde ideolojik birlik yolunda yürümeye çalıştık. Burada kişilerden bir ölçüde fazla şey bekledik. Sosyalizmin hep dürüst insanlarla birlikte başarıya ulaşacağı zehabına kapıldık. Bu anlayışımız yanlıştı. Bu harekete şu veya bu nedenle düzene tepki duyan her insan katılacaktır. Komünistlerin görevi, bu insanların hareketin bütünü etkilemesini kesinlikle engellemek suretiyle onları sosyalist harekete yararlı olacak davranış doğrultusunda yönlendirmek olacaktır.

Bunları söylemekle elbetteki sosyalist hareketin, her türlü pisliği bünyesinde bulundu masını gayet normal olduğunu kastedmiyoruz. Sosyalist tavra uygun düşmeyen her şeyle sonuna kadar yine de mücadele edeceğiz. Bu hastalıkların yok edilmesi için her türlü yola başvuracağız. Ancak bunların yine de sosyalist hareket içerisinde var olacağını unutmayacağız. Bu hastalıkları taşıdığını gördüğümüz insanları yok saymayacağız. Kendilerinin düzelebilmesi, doğru davranış çizgisi üzerinde yer alabilmeleri için gereken her türlü mücadeleyi sürdüreceğiz. Bunlara karşı mücadelemiz ideolojik ve pratik olmak üzere her türlü devrinci yöntemi içerecektir. Mücadelemizin temel şiarı BİRLİK İÇİN MÜCADELE, birlik amacıyla yanlış görüşlerle mücadele olacaktır, ayrılık yaratabilmek için değil. Elbette bunun yolu da var olan ayrılıklar üzerine toprak atmak suretiyle yapay birlikler oluşturmaktan geçmez.

Kısaca özetlemek istersek, geniş yığınlar arasında geçmişe göre çok daha ileri nitelik kazanmış olan sosyalist hareketimizin birlik sorununu çözümlü, pratik temeli üzerinde yoğun ideolojik mücadeleden geçecektir. Ve elbetteki bütün hareketin aynı örgütlenme içerisinde

de yer alacağı düşünülemez. Ayrılıklar yine var olacak çatışma sürüp gidecektir. Pratik temeli üzerindeki ideolojik mücadelede edilen laflar davranışlarda yansıdığı ölçüde belirli guruplar ve kişilerde birbiri içerisinde eriyecektir.

İşte bu anlayışla pratiğe ışık tutacak olan ideolojik görüşlerin açık biçimde sergilenmesi zorunludur. Pratiğin yolunu aydınlatacak olan ideolojidir. Bizler "inceleme, propoganda ve örgütlenme çabalarımızı bir arada yürütemezsek, proleteryanın ideolojik önderleri olamayız." (Lenin)

Doğru ideolijinin yolu bilimsel araştırmalardan geçer. İçersinde davranacağımız ortamın gerçek mahiyetini ayrıntılarına kadar bilebilmek ve geleceğe ışık tutabilmek amacıyla geçmişe doğru bir bakışla eğilmemizin zorunlu olduğunu görüyoruz. Zira günümüzde etkin tüm görüşler şu ya da bu biçimde geçmişle bağlantı içersindedir.

1970'lere değin Türkiye solunda ayrı ayrı görünüm-ler arzetsen de tek bir çizginin egemen olduğunu, 1965 sonrasında bunun içinde özde bir takım değişikliklerin ortaya çıkmaya başladığı görüldü. Bu değişiklikler 1970'lerde ise açık seçik bir biçimde kendisini açığa vurmuş ve yeni bir çizgi olarak ortaya çıkmıştır. Biz bu noktanın Türkiye Devrimci Hareketinde bir dönüm noktası, bir yol ayrımı olduğuna inanıyor ve bunun gerçek mahiyetini, özünü kavrayabilmek için geçmişe dönmeyi zorunlu buluyoruz

Geçmiş konusundaki ve yeni durum hakkındaki görüş-lerimizin genel çizgilerini bu yazımızda ortaya koyup gelecekteki yazılarımızda da bunları enine boyuna tartışacağız. Bunlar aynı zamanda pratik ve ideolojik konulardaki özeleştirimizi de içerecektir. Genel

olarak Türkiye soluyla birlikte bir yenilgi geçirmiş olan hareketimiz böyle bir özeleştiriyi de zorunlu kılmaktadır.

KURTULUŞ SAVAŞI, KEMALİZM VE SOLUN TAVRI:

Şimdiye değin olan incelemelerimizde Türkiye söluna egemen olduğunu söylediğimiz çizginin özünün "kendi sağındaki güçlerden medet umma" olarak özetlenebileceğini gördük.1960'lara kadar bu çizgi şu ya da bu biçimdeki formülasyonlarla kendisini korudu. 1960'lardan sonra ise kendi sağındaki güçlerden medet umma anlayışına, birincisiyle aynı kökten kaynaklanan öz itibariyle farklı olmayan "burjuvazinin izin verdiği ölçüde sosyalizm" anlayışı çizgi olarak katıldı. (Nispi demokratik ortamın getirdiği bir biçim) yanyana yürüdü.

Sorun devrim anlayışında yatıyordu. Bütün bu çizgi-proleteryanın devrim yapabileceğine inanmıyor ve devrime payandalar, "vurucu güçler" arıyordu.

Bütün bu sağ, revizyonist anlayışın değişik dayanakları olmasına rağmen, bunların başında kurtuluş savaşı ve Kemalizm sorunu gelmektedir. Bu konunun soldaki etkinliğinin ne şekilde işlediğine geçmeden kurtuluş savaşının ve Kemalizmin ne olduğu konusunu kısaca açıklayalım.

A) KURTULUŞ SAVAŞI VE KEMALİZM:

Kurtuluş savaşı konusundaki incelemeler resmi görüşün verilerini aşip gerçek temellere oturmaya başladıkça hareketin çok yanlış neteliği de büyük bir çoğunluk nazarında açıklığa kavuşmaktadır.

1. paylaşım savaşı ertesinde işgal altına giren imparatorluk içerisinde işgale karşı tavırlar çeşitli olmuştur. Bu çeşitliliğin temeldeki nedeni elbetteki

sınıfsaldır. Değişik sınıf ve tabakalar işgal karşısında sınıfsal çıkarlarının etkilenişinin şekline göre işgale tavır almışlardır.

Istanbul hükümeti elde kalanların da gideceği korkusuyla düşmana tam bir teslimiyet göstermiştir. Abdülhamit'in vatanseverliği bu teslimiyet içerisinde gösterdiği bir takım çabalara bağlanmakla birlikte bunların da bir çoğu rivayetten, uydurmalardan öteye varmaz.

Ancak aynı yapı içerisinde yer alan bir takım büyük bürokratlar -özellikle paşalar- Avrupa'da ve Balkanlarda hala yaygınlık arzeden burjuva milliyetçiliğinin etkinliği ile işgale karşı çıkmışlardır. Onların bu burjuva milliyetçiliği 1876 ve 1908 hareketleriyle birlikte gelişmişti. Özellikle 1908 devrimi bir takım "burjuva üst yapı reformlarıyla geçişirken" (Lenin) burjuva milliyetçiliğini de perçinliyordu. Osmanlılık anlayışının yerini milliyetçilik alırken şovenliğe kadar -doğal olarak- uzanıyordu. Bu şovenliğin örneklerini cumhuriyet hükümetleri döneminde, Kürt ulusal hareketine karşı uygulanan "tedip" ve zorla asimilasyon politikalarını açıkça görebilmekteyiz.

Bunların yanında işgal karşısında ekonomik çıkarları doğrudan doğruya zedelene ticaret burjuvazisi, küçük burjuvalar, eşraf ve bir takım toprak ağaları da işgale karşı çıkıyorlardı. Köylüler ve işçiler zaten işgal karşısında bir kat daha ezilme durumunda kalmıştı.

1908 devriminden gelen deneyleri ve devlet yönetimine katılarak elde etmiş oldukları maharetle donanmış olan Osmanlı üst bürokrasisinden gelen burjuva milliyetçileri, kendilerine alternatif olabilecek akımların zayıflığından da yararlanarak tüm halkın işgale karşı olan tepkilerini kendi bünyelerinde kısa zamanda

111
O danda
Abdülhamit
İşgal
Vatanseverlik
Süveyh
İ. D.

örgütlediler. Bu çabalarında temel dayanağı mahalli itbara sahip eşrafta buldular. Örgütlenmenin tepesinde yer alan paşalar çok karmaşık bir koalisyon içinde yer alıyor görünmelerine rağmen, çeşitli manevralarla hareketi kendi düşündükleri doğrultuda ilerletiyorlardı.

Mücadele boyunca kendilerinin bölgeviklere sempati duydukları ^{sekindede} bir görünümünden, sultanın savunuculuğuna kadar her türlü yöntem makyavelistce bir anlayışla uygulandı.

Mücadelenin başlangıcında kendilerine yardım edebilecek SSCB'den başka hiçbir ülke yoktu. 1917 devriminin yarattığı heyecan Anadolu'da büyük bir sempati uyandırmıştı. İslamiyetle bölgevikliği birleştirme çabaları sık sık görülüyordu. Kendilerini bölgevik gören bir çok küçük burjuva çeşitli yerlerde örgütlenmeler içerisindeydi. Ancak ne yapacağını ve nelerden yararlanabileceğini iyi bilenler büyük bir ustalikle bu hareketlerin hepsini kendi içlerinde -zora da baş vurmak suretiyle- erittiler. (Yeşil ordununlağvı -çerkez Ethem kuvvetlerinin imhası- komünistlerin tutuklanmaları- Mustafa Suphi ve arkadaşlarının katli-vb..)

1920 sonlarına kadar hareketin derleyicisi olan burjuva milliyetçisi Osmanlı paşaları sosyalistlerle tam bir balaıyı yaşadılar. Yunanlılara karşı kazandıkları ilk başarılar onların emperyalist ülkelere yavaş yavaş tanınmasını da getirdi.

Hareketin önderlerinin kafasında belirsizlik diye bir şey söz konusu değildi. Ne yapacaklarını biliyorlardı. Yönlendikleri doğrultu ne padişahı, halifeligi kurtarmak ne de bir halk hükümeti kurmaktı. Mustafa Kemal "bizi yutmak isteyen emperyalizme

ve kapitalizme karşı "mücadele" laflarını ederken anti-kapitalist olduğu gibi bir izlenim uyandıyordu. Halbuki sosyal devrim konusunda şunları söylüyordu:

"Ancak, memletimize ve milletimize zarar verecek yolda gelişimine (bolşevikliğin) karşı kesin tedbirler almak zorundağundayız... Sorumsuz bazı kimseler Rus komünistliğini ülkeye sokma yoluna başvurabilirler. Biz burada sosyal devrimlerden söz etmiyoruz. O milletin gelişmişliğine ve yeteneğine bağlıdır." (M. Goloğlu-Cumhuriyete doğru s.9)

Bunun yanında SSCB'ne şirin görünmek, solcuları denetim altına almak için komünist partisi dahi kurduyorlardı. Kendi denetimleri altına girmeyenlere karşı da yalan ve iftira kampanyasıyla birlikte saldırıya da geçiyorlardı:

"Mustafa Kemal Paşa-Bu söz üzerine yüksek meclisimize çok acı bir gerçeği bildirmek zorundayım. İçinizde hafiye vardır. En gizli toplantılarda, milletin ve mülketin hayatıyla ilgili olarak söz konusu edilen en gizli noktalar raporla yabancılara verilmiştir..." (M. Goloğlu a.g.e.s, 31)

Bir kaç gün sonra bu hafiyelerin kimler olduğu ortaya çıkıyordu. Hafiye şaibesi altında meclisteki solcuların dokunulmazlıkları kaldırılıyor. Solculara karşı genel bir saldırıya geçiliyordu.

Bunun yanında kurtuluş savaşı önderlerinin neyi amaçladıkları baştan hangi sosyal nizama yöneldikleri ise çok berrakti. Bu konuda Lenin Ankara büyük elçisi S.İ. Aralov'a şöyle diyordu:

"Mustafa Kemal Paşa tabii ki sosyalist değildir. Fakat görülüyor ki iyi bir teşkilatçı kabiliyetli bir lider, MİLLİ BURJUVA DEVRİMİNİ yönetiyor. İlerici, akıllı bir devlet adamı..." (S.İ. Aralov, Türkiye Hatıraları s.38)

Lenin Anadolu Hareketini daha o zamanlardan bir milli burjuva devrimi (1) olarak değerlendirirken hkmet szcleride onun yenilmediğini doğruluyordu:

Diş işleri Bakanı 27 Haziran 1921'deki konuşmasında "davamız,ulusal sınırlarımız içinde tam bağımsız ve tam egemen olarak,hiç kimsenin karışmayacağı bir şekilde gelişmemizdir...Kapitalizm iki türüdür.Biri mondiyal kapitalizm,yani dünyayı egemenliği altına alan kapitalizmdir.Ötekisi de her ülkenin kendi içinde sermaye ile iş arasında söz konusu olan kapitalizmdir.Rusya ile Türkiye arasında yapılan anlaşmada söz konusu olan kapitalizm mondiyal kapitalizmdir.Yoksa bizim içimizdeki şeylere değil dostlarımız,düşmanlarımız bile karışamaz...(M.Goloğlu.Cumhuriyete Doğru,s.6) diyerek mücadelenin yalnızca emperyalizme karşı olduğunu ülkedeki kapitalizm konusuna kimsenin karışamayacağını belirterek daha sonra yaptıklarıyla çakıştığı üzere (2) yönelimlerinin ne olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu konuda daha bir çok kanıt ortaya konulabilir. Ancak burada bizim amacımız konuyu yalnızca kaba çizgileriyle koymak olduğundan bu yola gitmeyeceğiz.Sadece kurtuluş savaşına önderlik eden kişilerin hangi sınıf adına davrandıklarını ve kurtuluş savaşının mahiyetini belirleyeceğiz.

Kurtuluş savaşına önderlik eden kişilerin sınıfsal

(1)Geçerken belirtelim:Bazılarına göre,Lenin Milli Burjuva demekle komprador burjuvaziyi kasetmektedir.Bu tümden sakat bir görstr.Kelimeler üzerinde savaş yerine Lenin'in dağer söyledikleri ve kurtuluş savaşının sınıfsal analizi,Lenin'in söylediklerinin komprador burjuvazi anlamına gelmediğini gösterir.

(2) →

kökenleri ne olursa olsun bu pek fazla önem arzetmemektedir. Burada önemli olan bu kişilerin ideolojik belirlenimleridir. Bu ideolojik yapısında burjuva ideolojisinden başka bir şey olmadığını görüyoruz. Bu ideolojide sınıfsal temelini çıkarları emperyalizmin işgali ile zedelenen ticaret burjuvazisinde bulmaktadır. Çıkarlarının emperyalizmle çatıştığı ölçüde de anti emperyalist tavır takınmak durumunda olmaktadırlar. İşte bizim burada dikkatle incelememiz gereken noktada budur. Yani bu öncü sınıf anti emperyalist tavrından ne derece tutarlı olabilmektedir?

Tutarlılığın ölçüsünü ise sözlerinde ve somut davranışlarında bulabiliyoruz.

1. Fiili işgali söküp atma konusunda sonuna kadar direme;

II. Ekonomik ilişkilerinde emperyalist dünya ile yeni biçimler içersinde kol kola yürüme. Sözde politik bağımsızlık.

Bu iki nokta savaşın içinde de sonrasında da somut olarak görülmektedir. Yani şu zamanda söyleydi ondan sonra böyle oldu gibi bir durum söz konusu değil, bu bir sınıfsal özelliktir.

Nasıl ki, Fransa'da Thiers hükümeti burjuvazinin ekonomik çıkarlarının tehlikeye düştüğünü gördüğünde, milliliği bir yana koyup ulusa karşı bir tavır alarak "milli ihanet hükümeti" haline dönüşebiliyorsa ve bu karakter birden bire ortaya çıkmamışsa, Anadolu

(2) İzmir iktisat kongresinde alınan kararlar burjuvazinin geliştirilmesi doğrultusundadır. Bunun tatışılacak bir yanını göremediğimiz için geçiyoruz

mücadelesinin önder sınıfının karakterinde de aynı şey yatmaktadır. Thiers'de ülkesini işgal etmek isteyen Alman'lara karşı savaşıyordu, ulusal varlığı savunuyordu; halkın mücadelesi ile yüz yüze geldiğinde ise Alman'larla anlaşıyordu. Bunlar burjuvasının kendi karakterinden gelen şeylerdir.

Anadolu hükümeti de bir yandan emperyalistlerin fiili işgalini ortadan kaldırmak için savaşırken aynı zamanda halkın çıkarlarını ifade edebilecek her sesi susturuyor, emperyalist ülkelerle ekonomik ilişkileri yeni biçimler altında kurma çabalarını sürdürüyordu(1)

Kısaca kompradorluk ilişkilerinin yerinə, yabancı şirketlerle milli burjuvasının ortaklıklar kurarak halkın birlikte soyulmasını sağlayacak yeni sömürgecilik yöntemleri ikame edildi. Bu tutumda zaten emperyalizmin ulusal kurtuluş savaşları karşısında baş vurmak zorunda olduğu yöntemin ilk uygulamalarından biri

olmuştur. Fiili işgali kaldırıp yerine yeni sömürgecilik yöntemleriyle (gizli işgal olgusunu) geliştirmek. Daha sonraları Kemalistlerin işçi sınıfı mücadelelerinde yabancı sermaye yanında, onun savunucusu olarak tavırlar takınmasına sık sık rastlanılacaktır. (2)

↓ Mahirciliğin hepsi bir ötekülen, burda ö t.

(1) Örneğin Bekir Sami'nin Londra konferansındaki uzlaşmaları (1921), meclis ikinci başkanı ve Adalât Bakanını Celalettin Arif Bey'in milli mücadele esnasında Ereğli bölgesinde önemli bir maden intiyazını İtalyan Terni şirketine satması. 9 nisan 1923'de kabul edilen Chester projesi yabancı sermayeye görülmemiş intiyazlar sağlıyordu.

(2) Bu konuda bakınız Türkiye Proleteryası. A. Şunurov.

Dam üstünde
Sahraşan →

Yani burjuvazi fiili işgal karşısında gösterdiği anti emperyalist tavrı, işgalin olmadığı şartlarda giderek gelişen bir işbirlikçilige dönüştürmektedir. Ancak istikbali gayet açık bir biçimde gören burjuvazi savaş sonrasında da geleceğin hazırlıklarını yapmıştır.

Sınıf mücadelesi karşısında kalan milli burjuvazi- nin nasıl kaypak bir tutum takınacağı daha zengin ör- nekleriyle Çin Devriminde görülmektedir. Yani mücadele uzlaşmanın çekirdeklerini de içinde taşımaktadır.

Mao Tse Tung Çin milli burjuvazisinden söz eder- ken şöyle diyor:

"Çin milli burjuvazisi, bir sömürge ve yarı sömürge- nin burjuvazisi olduğu için siyasi ve konomatik bakı- mından son derece gevşektir; ve bu sınıfın bir başka vas- fı da devrim düşmanıya uzlaşmaya eğimli olmasıdır. Bu sınıf devrime katıldığı zaman bile, emperyalizmle bağ- larını tamamen kesmek istemez ve üstelik zirai bölge- lerde toprak rantı yoluyla feodal sömürü ile sıkı mü- nasebetleri vardır; bu yüzden ne emperyalizmi ne de fe- odal kuvvetleri yıkma uğruna mücadeleyi sonuna kadar götürmeye gönlü yoktur." (Yeni Demokrasi. s.19)

Bu satırları okurken Türkiye Kurtuluş savaşına önderlik etmiş olan sınıfın karakteristiklerini aynen görmemek mümkün değildir "Çin" kelimesi yerine Türkiye kelimesini koyarak aynı satırları tekrarlamak hiçte zor değil, ve yahlış bir şey de söylemiş ol- mayız.

Diğer yandan yine Mao Tse Tung Çin milli burjuva- zisi için şunları söylüyordu:

"Çin, yabancılar tarafından talan edilen bir sömür- ge ve yarı sömürge olduğu için, Çin milli burjuvazisi muayyen zamanlarda bir dereceye kadar devrinçi karek- ter taşır." (Yeni Demokrasi s.13)

?
1.
çok aklın be!
gizli işgal "kaypak"
merkezi olunca
sende bunu ayıkla
yavaymca
sicra, böylece en
önemli konuya
muntur.

"gizli işgal" nasıl oluyor?
Soru burda, gizli kurtuluş.

İşte milli burjuvazinin söz konusu ettiğimiz iki-
li karakteri bundan ibarettir. Ve biz bunun şu ya da bu
yanını abartıp azımsamak ya da görmemezlikten gelme
hakkına sahip değiliz.

Bu çerçeve içersinde Kemalizmin bütünsel
görüşü olduğunu, burjuva ideolojisinin Türkiye'deki ad-
lanırılışı olduğunu görmemek bizleri, onun şu yada bu
yanını abartmak kendi niyetlerimize göre bir değerlen-
dirmeye götürmektedir. Kemalizm yalnızca bir tavir de-
gildüşünüş ve davranışıyla birlikte bir dünya görüşüdür
bir ideolojidir. Milli burjuvazinin ideolojisidir. Enin-
de sonunda bir burjuva ideolojisi olduğu içinde şu
yada bu yanı abartılarak herkes tarafından altına giri-
lebilecek bir ideolojik çensiye olarak kullanılabilmek-
tedir. Bu da kurtuluş savaşı sonucu elde edilen "Atatürk"
prestijinden yararlanabilmek amacını gütmekten başka
birşey değildir. "güçlü işgal" ne oldu? işi yutuyoruz mu, aşerim.

B) SOLUN TAVRI:

Belirtmek istediğimiz sorunun asıl önemli yanı so-
lün bu soruna nasıl bakıp, değerlendirdiği ve ne şe-
kilde etkilendiğidir.

Geçmişte kesintisiz devrim teorisini kavrayamamış
olan sosyalistler, demokratik devrimin ne olduğunu bir
türlü formüle edememiş ve emperyalizm aşamasında dev-
rimin proleteryanın kafa sayısına bağlı birşey olma-
dığını anlayamamışlardır. Leninist devrim teorisini (1)
sağ bir anlayışla yorumlayarak devrimci mücadele soru-
nunda işi proleteryanın niceliği yönünden ele almış-
lardır. Gözlerini Sovyet devriminin biçimine dikipyonu

(1) Bu konuda bak "Kesintisiz DevrimI" Mahir Çayan.

reçete olarak ele alınınca da işçi sınıfının Türkiye'de devrim yapmayı yapamayacağı kuşku götürür bir duruma gelmiştir.

Bu durumda kafaları sağa döndürüp en devrimci gördüğü güçten sedet almak mukadder olur. Gerçekten de böyle olmuştur. "En eskiler", "eskiler" sağa baktıklarında da hemen Kemalistleri yakalamışlar ve Türkiye devrimci hareketinin elli yıllık değişmez geleneginin temellerini atmışlardır.

Mustafa Suphi ve arkadaşları Ankara'ya Kemalistlerin sözlerine güvenerek geliyorlardı. Ama burjuvaziye güven, kendi güçlerine dayanmama acı sonu getirdi. Bağımsız proleterya hareketinin geliştirilmesi yerine belli bir demokrasi içersinde görünen kemalist iktidarın desteklenmesi (1921'e kadar) ve onun içersinde yer almaya çalışmanın egemen olduğunu görüyoruz. Mustafa Suphi'den teorik planda belge mahiyetinde olabilecek birşey elde edemediğimizden bu konuda fazla bir şey söyleyemiyoruz. Ancak o dönemde mücadele içerisinde yer alan sol güçlerin inceleyebildiğimiz kadarıyla bağımsız sosyalist hareketi sıkıca savunmadıklarını ve kemalistlerinde bundan yararlanarak her türlü muhalefeti ya bünyelerinde erittiklerini ya da fiilen yok ettiklerini söyleyebiliriz.

Mustafa Suphi'nin ölümünden sonraki dönemde, solda uzun bir dönem etkinliğini sürdüren Şefik Hüsnü'nün görüşleri oldukça berraktır. Belirtmeye çalıştığımız sorunu en iyi biçimiyle onun yazılarında bulabiliyoruz.

Şefik Hüsnü devrim konusundaki görüşlerini şöyle özetliyor: "Yalnız bizde proleterya diyebileceğimiz emekçilerimiz arasında henüz bir dayanışma duygusu bir sınıf bilinci uyanmamıştır. Esasen bizde Marks'ın DEVRİM İÇİN GEREKLİ GÖRDÜĞÜ MADDİ KOŞULLARDA HENÜZ GERÇEKLEŞMEMİŞTİR". (Türkiye'de Sınıflar s. 54 Ş. Hüsnü)

Bu görüş "devrimin objektif şartları var mıdır yok mudur" şeklinde ta 1969da da mirasyedi PDA tarafından aynen tartışılıyor ve savunuluyordu. Buradan çıkarabileceğimiz tek sonuç şu ki Marks'ın devrim anlayışının ne olduğu 1969 da olduğu gibi 1921lerde de henüz kavranamamıştı.

Ancak Ş.Hüsnü bu sözleri ederken bir devriminde zorunlu olduğuna inandığından "İŞÇİ VE MEKÇİ SINIFI ancak uzun ve yıpratıcı mücadelelerden sonra UYGUN BİR ZAMAN VE FIRSATTAN YARARLANARAK, bu asırları haksız olarak işgal ettikleri iktidar makamından kovmayı başarır." (Ş.H.a.g.e. s,60) diyor. Bundan ne anladığını daha da açarak, "her büyük devrim en az üç büyük aşamadan geçerek amacına ulaşır:

İktidara el koyma aşaması devrimci tedbirler ve şiddet devresi.

Birinci aşama için usul ve kural saptanamaz. Bu gergin bir mücadele dönemidir. Birbirini hızla kovalayan olaylar karşısında gerekli kararları, duraksamadan, serinkanlılıkla almak; duruma hakim olmak için en az köklü önlemleri uygulamaktan çekinmemek ..." (Ş.H.a.g.e. s,63) diyor. Burada pek açık bir şekilde görüldüğü gibi hiçbir şey söylenmiyor. Yalnızca bir mücadelenin varacağından ve bunun çetin olduğundan söz ediliyor. Ama başka yerlerde söylenenlerde göz önünde bulundurulduğunda yukarıdaki sözlerin ne ifade ettiğini çıkartabiliyoruz; yani mevcut durumda iktidar mücadelesi yapmanın olanaksız olduğu, işin ancak burjuva devriminin derinleştirilmesi çabalarından öteye varamıyacağını anlatıyor. Bu "derinleştirme" görevi de kemalist burjuvaziden bekleniyor. Bu bekleyiş o gün ortaya çıkmış birşey değil. Geçmiş içinde şunları söylüyor:

"Gerçi biz başlangıçta henüz siyasi inançları ve

sınıfsal nitelikleri biçimlenmemiş bazı ülküçü önderlerin kurtuluş savaşımızı GEREĞİ gibi BAŞARDIKLARINI ve değeri inkar edilmez bir siyasi devrini bağlattıklarını dikkate alarak Cumhuriyet yöneticilerine GEMİŞ BİR KREDİ açmıştık. Bizim gibi her iki yoksul ve orta hallilerden ibaret olan bir ulusun yabancı kapitalizmin sömürsü ve egemenliğinden uzak kalmasının ancak ulusun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi ve köylü sınıflarından güç alan, ortaklaşa yaşayışa dayanan ekonomik kuruluşlarla mümkün olabileceğini ileri sürüyor ve yazılarımızda BU YONDE DEVRİMİZİ DERİNLEŞTİRİL ESİMİ ERKÜ EPI İZDEN DİLETTİRDÜK. BÖYLECE KADERİMİZİ ELİNDE TUTANLARA, BİZİ KURTULUŞA GÖTÜRECEK EN KESTİRİLE YOLU GÖSTERDİĞİMİZ KEMALİZMİYİZ... "Ş.H. a.g.e.s, 237)

Bu sözler "işçi için kendi işini kendi gördükten başka kurtuluş yolu yoktur." şeklindeki bir eleştiri karşısında ediliyor ve bizim anlatmaya çalıştığımız şeyi, yani sağından nödet uan anlaşışı açık yüreklilikle anlatıyor. Bu sözleri bir Marksistin etmesi kolay yenilir yutulur birşey değil. Karşısında da fazlaca söylenecek birşey kalmıyor. Yalnızca daha sonraki yıllarda hükümetten böyle birşeyin gelmediğinin görülməsi umutları hükümetten, kendi başına bir Kemalizme doğru kaydirmış ve bu görüşlerin mirasçılari elli yıl sonra "Kemalizme sosyalizm arasında aşilamaz duvarlar yoktur." diyebilmişlerdir. (Bak Mihri Belli . Yazılar)

Burada Şefik Hüsnä'nün topluca bir eleştirisi amacını gütmemişizden diğer görüşlerini ele almıyoruz. Bu anlayışın değişik kılıklara girerek günümüze kadar geldiğini, bazılarını belirleyip bazılarını ise etkilemiş olduğunu belirtelim.

işçi sınıfının devrim yapabileceği konusunda kuşku sahibi olan bir diğer "en eski" sosyalistte, uzun yıllar yılmaz bir araştırma ve mücadele içerisinde bulunan Dr. Hikmet Kıvılcımlı'dır. Kıvılcımlı bu anlayışını Ş. Hüsnü'ye göre çok daha bilimsel bir çerçevede içersindekoymaya çalışmış, görünüşte devrimin kesinlikle işçi sınıfının yapabileceğini anlatırken onun varlığını ve gücünü ispatlamak üzere tarihin derinliklerine dalmıştır. O karanlıklar içerisinde bulduğu "önemli bir yasayı" (1) getirip günümüze de uygulamıştır.

Antika tarihte: Site halkı- barbarlar

Türkiye'de: Proleterya- Proleterya aydınları,
Formülasyonun özü şu: Site halkı devrim yapamıyor;
"vurucu güç" barbarlar, onları kendileriyle birlikte sıçratıyor.

Proleterya kendisi devrim yapamıyor; "vurucu güç"
proleterya aydınları onları sıçratıyor

Kıvılcımlı'nın bütün tezi, devrim anlayışı, bunca basit bir formülasyonun ifadesinden başka birşey değildir.

Burda Kıvılcımlı'nı "vurucu güç" diye bulduğu "proleterya aydınları" "dört yüz aslan gelenekli" kurtuluş savaşı önderi Kemalizmden başkası değil elbet.

İşte 1960'lara kadar sosyalist hareket bu çizgi-öz itibariyle işçi sınıfının gücüne güvenmeme ve onun bağımsız öz gücünü yaratma konusunu hep kulak arkası etme anlayışı- içersinde sürdürdü geldi.

Parti anlayışı da, mücadele biçimleri de buna göre şekillendi. Kısacası devrim bir başkasına yaptırılacak hediye olarak işçi sınıfına sunulacak.

Bu sağcı revizyonist gelenek, 1960 hareketinin şiringasıyla birlikte TİP içersinde yeni biçimler ka-

zandı.Eski biçimler kendilerini aynen korurken , TIP içersinde de sosyalizmin karikatürleriyle birlik-te revizyonist gelenegin mirascisi olarak legal sos-yalizm egemen oldu.

Mihri Belli'nin "göğüsleme manevralarının" ya-nında,bu legal sosyalizm "göğüsleme işini" daha son-ralara bırakıp şindilik oyunu burjuvazinin izin ver-digi çerçeve içersinde oynayıp,göğsünü güçlendirmeğe girişti.Bu anlayışın doğal ürünü olarak ta her alan-da pasivizm,devrimcilik olarak yutturulmaya çalışıl-dı.Elbette ki böyle bir ortam antitezini de bünyesinde taşır,geliştirir.Nitekim böyle oldu.Devrimci bir yan gelişmeye başladı.

1960 sonrası nispi özgürlük ortamı içersinde sos-yalizmin moda olmasıyla birlikte,çeşitli küçük bur-juva sosyalist akınları sosyalizm diye yutturulmaya çalışılırken özellikle gençlik hareketi içersinde sosy lizmin biliniminin yaygınlaşmaya başlaması ,her türlü hastalığına rağmen gençlik içinde TIP oportüniz-mine karşı bir muhalefeti oluşturdu.Sosyalist hareke-ti hala doğru bir politika ile sınıf temelinde değil de aydınlar arasında sürüyor olması bu muhalefeti kısa zamanda büyük bir güç olmasını kolaylaştırdı.E-sas tepki TIP pasifizmine karşı gelişti.İdeolojik düzeyin çok düşük olması,gençlik hareketinin "anan kıpırdanmalıyım faşizm gelir" diyen TIP oportünizmi yerine bu defa "anan küçük burjuva devrimcilerini küstürmeyelim,milli cephe (!) yıkılır" diye Türk So-lu oportünizmine güç vermesine yol açtı.Türk Solu, gençliğin aktivitesine sahip çıkarak (küçük burjuva anlamda) ona yanına kazandı.Türk Solu dergisi Milli Demokratik Devrim adına darbecilikten başka bir şey savunuyordu.Tutarlı bir anti-emperyalist mücadele içersinde bulunan bir kısım gençlik önderleri çalış-

malarının hatalarını ve antörleğini farkettiler. Marksist-Leninist teoriye daha sıkıca sarıldılar.

Türkiye gerçekleriyle bağdaşmayan MDD tezi içerisinde Türkiye şartlarına uygun devrim tezini bulmaya, muvadeleyi sınıf temellerine kaydırma, proleterya önderliği sorununu doğru biçimde gündeme getirmeye ve Marksist devrim teorisinin kavranmasını sağlamaya çalıştılar. Çeşitli oportunist akımların etkisiyle de teoriye belirli ölçüde gençlerin ihmal etmeleri, "teori teorisyenlerin işidir" anlayışına yönelmeleri, entellektüel zibidiliğe duyulan öfke, gençleri belirli ölçüde dar pratik sınırları içersine hapsetti. Sınıfsal kökenden gelen disiplinsizlik, lumpen eğilimler, kariyerizm, elostiriye tahammülsüzlük gibisinden bir sürü hastalık içerisinden gençlik hareketi düşe kalka ilerledi.

Gençliğin bu tutarlı anti-emperyalist tavrı, revizyonistlerde korku uyandırırken, halk sınıfları ve devrimciler arasında cevap bulmaya, onlarla yakınlaşmaya başladı. Ancak bir Marksist-Leninist partinin öncülüğünün olmayışı gençlik hareketinin kendi hastalıklarını başka alanlara taşımasına onları da kendine doğru çekmesine yol açtı. Bu da, halkta öncülük edecek bir Marksist-Leninist partinin çekirdeğini oluşturabilecek nitelikteki kadroların hatalı eğilimler kazanmalarına ve Marksist-Leninist bir partinin kuruluşunun gecikmesine yol açıyordu. Bütün bunlara rağmen gençlik hareketi bir tarihsel dönende Türkiye sosyalist hareketinin öncüsü ve sözcüsü durumuna geldi. Ancak sosyalizmin kitleler arasında yaygınlaşması kitle eylemlerinin her sınıf ve tabaka tarafından yaygın bir biçimde ortaya konmaya başlaması, gençlik hareketinin, yani DEV-GENÇ'in bunlara önder-

lık edemez hale gelmesini, yer yer onların gerisinde kalmasını getirdi. Bu durum daha ileri görevleri üstlenmeyi gerektiren bir Marksist-Leninist partinin zorunluluğunu yarattı. Özellikle gençlik hareketi içinden çıkan devrimci önderler bu gerçekliği kavrayarak partileşme yoluna gittiler. Bu dönem zarfında Türkiye'de kitlelerin sevgisini kazanan DEV-GENÇ'den başka örgüt verilemedi. TIP revizyonizmi, işçi sınıfı partisi olma iddiasında iken gençlik örgütünün gölgesinde kayboluyordu. Çünkü gençlik hareketi içersinde gelişen-bütün hastalıklarına rağmen hep devrimci yan oluyor, buna mukabil oportünist katkatta gelişen ise hep karşı devrimci yan oluyordu. Nitekim sınıf çatışması şiddetlendiğinde oportünist katkatta haklı sınıflara sağlanmak durumunda olduğu desteği, ideolojik olarak onu doğrulanak suretiyle sağlamıştır.

1971: PROLETERYA HAREKETİNDE DÜM NOKTASI:

1971'e kadar açıkladığımız çerçevede içersinde gelişen Türkiye sosyalist hareketi kendi bünyesinde geliştirdiği ikinci çizgiyi fırlatıp attı. Doğudan çok daha önceleri büyük sancılar içersinde kıvrılırken yok edilmeye çalışılan çocuk, zorunlu olarak dünyaya gelince sağ ^{tarafından} ~~tarafından~~ piç diye adlandırıldı. Ana karnında boğmadıkları çocuğu dünyaya gelince öldürmeye çalıştılar? Ancak bunu başarmak kolay değildi. Çocuk, çocukluğunun gereği olan bir çok hataları yaptı. Ana bilgi teorisinin açıkladığı biçimde de hatalarından dersler çıkararak büyümesine devam etti.

Bu gün 1971 silahlı mücadelesinde yer alan bir çok örgütler ve tek tek kişiler çeşitli biçimlerde de olsa temel hatalardan birinin, "kitle desteği sorununu olduğunu", kitlelerden kopmak olduğunu söylemek-

tedirler. Elbetteki bunu tesbit etmek yeterli olmamaktadır. Bu hatanın doğruya nasıl çevrileceğinin cevabını da getirmek gerekiyor. Buda elbette ki bir anda başarılabilir, kesin cevabı verilebilecek bir noktedeğildir. Bu temel ve bir takım tali olan diğer hatalara yol açan nedenlerin neler olduğunu doğru olarak geçmişin deneyleri arasından bulup çıkarmak gerekir.

Geçmişin revizyonist batığını farkedenler arasında ondan tümüyle kurtulabileceğini zannederek ideolojik mücadeleyi bir yana koyup kendisini ilk fırlatıp atan THKO hareketi oldu. Mevcut batığı hem içinde yüzüp, hem de ondan kurtulmaya çalışarak uzun boylu işletirin tek hareketi THKP idi. Bu batığın en pis kesimlerinde biri içersinde gelişen TKP-ML (TIKKO) hareketi THKO ve THKP'nin deneylerinden yeterince yararlanmadan, içersinde hareket edeceği ortamı son derece yanlış bir biçimde değerlendirerek, Çin devrini kopyacılığı ile yeni çizgiye katıldı. Türkiye'ye özgü yolu bulmaya çalışan ise yine THKP oldu.

Bu üç hareketin ortak ve belirleyici karakteri, geçmişin kendi gücüne güvenmeme anlayışına karşılık Proletaryanın kendi silahlı gücünü yaratma doğrultusunda mücadele oldu. Bu doğru, temel öncül üzerinde bir takım başka yanlışlara düşmelerine rağmen doğru çıkış noktasını yakalamışlar ve yapılarını onun üzerine inşa ediyorlardı.

Sonuç olarak Türkiye'de Leninist parti anlayışının iki formülasyonu ortaya çıktı:

ORDULU PARTİ

ORDUSUZ PARTİ

Bu iki anlayış çizgileri devrin anlayışına bağlı olarak şunu ifade eder:

Burjuvazinin çizdiği sınırları içersinde kılıp dü-

zen örgütlerini yaratmak mı? Yoksa proleterya mücadelesinde hiçbir sınır tanımayıp proleteryanın kendi savaş örgütünü yaratmak mı? Mao "ordusu olmayan hiçbir parti iktidar olamaz" diyodu. Buna gerçekten inananlarla inmayanlar arasındaki ayırında laflar ne olursa olsun, pratikte kendisini ele verir. Burada 1971 pratiği sağlam bir ölçüt olarak karşınıza çıktı. Bir kısım devrinci silaha sarılırken, diğer bir kısım burjuvaziyle birlikte, bu harekete karşı "anarşizm" diye ad koydu. Burjuvazi için düzen açısından zararlı olan her davranışın anarşi olarak adlandırılması çok doğaldır. Ancak bu davranışa kendilerine devrinci diyen kişilerin burjuvaziden de geç kularak aynı adı koyması kimin ne tarafa yol aldığının ölçütü olur. Evet silahlı hareket düzenin olduğu kadar düzen örgütleri içinde bir anarşidir. Ama devrinciler açısından bu böyle değildir. Lenin bunu şöyle açıklıyor:

"Mameviyat bozan gerilla savaşları değildir. Örgütlenmiş, düzensiz parti dışı gerilla hareketleridir. Gerilla savaşlarını suçlayarak ve lanetleyerek kendinizi birazcık bile olsun bütün keskin mameviyat bozukluğundan kurtarınayız: Çünkü suçlama, lanetleme, derin iktisadi ve siyasal nedenlerin doğurduğu bir fenomeni hiçbir zaman durduramaz." (Marksizm ve Gerilla Savaşı. s,99)

Silahlı mücadeleye bu şekilde karşı çıkanların elbetteki devrin yapmaya niyetleri olmaz. Silahtan vebadan korkar gibi uzak duranlar, silahlı mücadelenin doğru biçiminin ne olacağı, hatalarının düzeltilmesi için neler yapılması gerektiğini bulmaya çalışmak yerine, onu tümden yok edip Marksizmi dışı göstermeye çalışırlar ve kendileri Marksizmin dışına düşerler.

Bu günde Türkiye devrinci hareketinde var olan iki çizgi: biri silahlı mücadele anlayışını yok etme

çabası içinde; diğeri ise zorunlu olan silahlı mücade-
lenin ülke şartlarında nasıl verileceğini bulma çabasında; biri kaşarlanmış; diğeri gençlik çağını yaşı-
yor. Biri devrimci özü yok etmeye, diğeri onu geliştir-
meye, her noktasına hakim kilmaya çalışıyor.

Bundan böyle mücadelelerimiz birincileri yok etmek,
ikincilerin hatalarını doğruya dönüştürerek devrimci
özü her noktaya hakim kılma doğrultusunda olacaktır.

Bu mücadelede de birincil olarak içinden geldiği-
miz harekete karşı tutarlı bir eleştiri yöneltmek
gerek. Bizler bu eleştiriyi aynı zamanda bir özleştir-
ri olarak yapmaya çalışacağız. Ve şimdiye kadar olan
açıklamalarımızda bu eleştiri, özleştirme çabasına
bir giriştir. Bu eleştirilerimizde geçmişteki reviz-
yonist çizginin doğrudan doğruya devamı olanlarla
sayımız sınırsızdır. Onlarla olacak mücadelelerimiz, te-
mel önermelerinin doğruluğu yanlışlığı konusunda ol-
acaktır. Silahlı mücadele konusundaki eleştiriler
ve özleştirilerimizle ilgisi olmayacaktır.

Özet olarak THKP hareketinin yönelişinin neden-
leri koyduğumuz genelin dışında değildir. Ancak bu
aynı hataya her hareket farklı biçimde ulaşmıştır.
Bunun içinde hareketimizin stratejik ve taktik sorun-
larını tek tek ele alıp incelememiz, bazı genel hata-
ya sevkedenin ne olduğunu bulmamız gerekir.

THKP hareketini ele alırken, geçmişten gelen çiz-
ginin mahiyetinin ne olduğunu açık seçik göre alır-
sak, onun bu gelişim içinde ne türden bir etkiye sa-
hip olduğunu da görebiliriz. THKP hareketini elesti-
rirken onun, hem geçmişin mirasının ne ölçüde etkisiz-
de olduğunu görmek, hem de yeni doğmuş olan çizgi i-
çerisindeki hata ve suçlarını doğru olarak tesbit
etmiş olmak gerekir.

TKKE'nin hem geçmişten gelen çizgisinin onun inkarı olduğu halde - etkisinden sıyrılmadığını ve hem de yeni yaratmış olduğu çizgi içerisinde yenilgiye götürebilecek, doğrudan yada dolaylı olarak stratejiyi ilgilendiren hatalar işlemiş olduğunu söylediğimizde bu hareketten geriye hiçbir şey kalmayacağını söyleyecek olanlara peşin olarak bunun doğru olmadığını söyleyelim.

Kaba Materyalistler mekanik bir biçimde de olsa her gerçekliği çarpıtan idealiz: karşısında, ruhun değil de maddenin birincil olduğunu söylerken, -eksik olduğu, bu nedenle de yanlış olduğu halde- gerçeği söylüyordu. Mutlaklığı olan maddenin bilince karşısında bir göreliliğe sahip olduğunu bilen kimse için, bu durum şaşırtıcı bir şey değildir. Feuerbach 17.yy. Materyalistlerine göre çok daha fazla gerçeği dile getirirken bir sürü yanlış da savunuyor, ancak bu durum onu Materyalist olmaktan alıkoymuyordu. İhtiyar Dietzgen Marks'a once yaklaşmasına rağmen yaptığı hatalarla birlikte ustalardan biri olmaktan geri kalıyordu. Bunda mukabil teori ve pratiği ile ortaya konulmuş bir takım gerçekleri çarpıtılabilmek amacıyla, bazı gerçekleri savunsa da ,Marksizmi "düzeltmeye" kalkışan Bernstein bir köpek olmaktan öte varanıyordu.

Kısaca, herşeyi -en temel gerçeği- çarpıtıp, devrimi sağındaki güçlerden bekleyen anlayış karşısında -içinde yanlışlarını taşısa da- teori ve pratiği ile onun zitti ve temel gerçeğin ifadesi olan çizgiyi yaratmış olan hareketten bizlere çok şey kalmıştır. Zaten hiçbir gerçek bir anda bütünüyle kavranmamıştır. Tarihsel gelişim içerisinde adım adım kavranılmış yanlışlardan adım adım arınılmıştır. Bu nedenle de Türkiye'de ilk defa olarak burjuvaziye karşı kendi

güçne dayanarak başkaldırma yoluna giriş olan yanı, o zamana değin geçerli olan, madde karşısında ruhun birincilliği anlayışı yerine maddenin birincilliği anlayışını getiren -ki, bu kadarla da kalmamaktadır- hareketin her noktası ile ele alınıp tek tek incelenmesi zorunlu bir görevdir.(1)

Bu görevin yerine getirilmesi elbetteki bir veya birkaç kişinin yüklenebileceği bir iş değildir. Mutlaka hareketin gelişimi içinde ortaklaşa bir çabanın ürünü olarak ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bu konuda ki temel anlayışımız budur ve bu doğrultuda sürecektir.

THKP hareketinde eleştirilerimizin yöneleceği iki temel nokta bulunmaktadır.

I. Geçmiş hareketlerin etkinliği altında Kemalizm sorununa getirilmiş olan bakış, pratikte devrimin müttefiklerine karşı yanlış tutum ve müttefiklerini doğru olarak ayırd edileceğini getirmiştir. Ancak geçmişe özgü olan sağındaki güçlerden devrim beklene anlayışı kesinlikle yenilmiştir. Bu geçmişin birlikte taşıdığıımız bir yönüdür.

Kemalizmi, küçük burjuvazinin en sol kanadını milliyetçilik tabanında anti-en sosyalist tavır alışı olarak gördük. Bu gerçeğin yalnızca bir yanını abartmak onun emperyalizme uzlaşma yanının da var olduğunu ve bu nedenle devrimin tutarlı bir müttefikini olmayacağını gizlemek anlamına gelir. Biz ne kadar Batur-Gürler'in ajan olduğunu, gerçek kemalist olmadığını

(1) Bunlar karşısında dünya devrimci teori ve pratiğinin bir bütün olduğunu söylemek suretiyle bizi çürütmeğe kalkışacak olanlar için söyleyelim; söz konusu ettiğiniz durum Türkiye özgülünü ele almaktadır ve bu temel gerçek diye adlandırdığımız sorunda Türkiye özgülüne aittir.

nı söylediysekde, onlar hiç karinlari agrimadin Ke-
malizni savunmuşlar ve hiyerarsik olarak onlara bağı-
lı olan genç Komalstler de bizim söylediklerimize-
den zerre kadar etkilenmemişlerdir? Ancak bu edanların
kiiler adına davrandıkları pratikte görülmeye, bir
çoklarının küçük burjuva hayallere yıkılmıştır. Zira
bu yurtsever insanlar inandıkları Komalizin hakiki
sınıflarla bu şekilde bağlantılı olduğunu görmemiş-
lerdir. Bizim görevimiz onları Komalizin bu yanına
karşı uyararak, yani Komalizin gerçekten belli bir
sınıfın ideolojisi olduğunu gerçeğini onlara anlatmak-
tı. Ama biz geçmiştten kalan Komalizin tabusuna doku-
namadık. Onu en yararlı olabileceğini sandığımız bir
biçimde yorumlanmaya çalıştık.

Küçük burjuvazi elbetteki devrinin müttefiki ola-
caktır. Ve değişik kınatlarının devrine karşı olan
tavirları da değişik olacaktır. Ancak burada hiçbir
zaman küçük burjuva müttefikleri seçmenin ölçütü
Komalizi olmayacaktır.

Geçmişten alıp getirdiğiniz tek hata bu değil el-
bette ama en önemlisi müttefikler sorununu ilgililen-
diren.

II. Haraketimizin kendine özgü olan en önemli yan-
lığı ozanın var olan kitle bağlarını geliştirmek
suretiyle güçlü bir silahlı mücadeleyi bunların üzeri-
ne inşa etmek yerine, yanlış bir öncü savaş anlayı-
şıyla, mevcut kitle bağlarının kopması ve kitlelerden
kopuk ve dağınık bir silahlı mücadeledenin seçilmesi
ve sınıf savaşını salt silahlı mücadeleye indirge-
mek olmuştur. Yoksa yanlışımız silahlı mücadeleyi
seçmekte değildi. Ancak o seviyede böyle bir silahlı
mücadeleyi temel alarak yürüyecek için ülkenin
ve bizim subjektif koşullarımız elverişliyordu.

Bu anlayışınız silahlı mücadeleyi, bir avuç pro-

leter devrimcisinin oligarşiyle savaşına kadar in-
dirildi. Böyle diyorduk:

"Ülkemizdeki bu çelişki oligarşi ile halkımız
arasındadır. dip not: Bunun pratikteki görünümü hal-
kin devrimci öncüleriyle oligarşi arasındadır." (Ke-
sintisiz devrim-II-III) Silahlı mücadele anlayışın-
ızın bu noktaya gelebilmesinin elbette dayandığı
teorik temeller mevcuttur. Bu temeller süpergeli z-
min üçüncü bunalım dönemi, devrim, devrim dönemleri-
nin içiçeliği anlayışından kaynaklanmaktadır. Bun-
lara ayrı bir yazıda değineceğiz. Kitlelerle bir-
likte sürdürülmeyen her öncü savaş oligarşi tara-
fından mutlaka yenilecektir. Silahlı mücadelenin tek
kurtuluş yolu olduğunu anlamış olan kitlelerden,
silahlı mücadelede bir destek beklemek bir hayal
olur. Kitleler kendi deneyleriyle öğrenirler. Bu gün
reformistlere usutla bakan kitlelerden silahlı mü-
cadelede destek beklemenize imkan yoktur. Belli bir
siyasal mücadele içersinde silahlı mücadele için
hazırlık yapmak, ona göre örgüt ve çalışma tarzları
geliştirmek başka bir şeydir, bunlar olmadan siyasal
mücadelayı temel olarak silahlı propaganda ile sür-
dürmek başka şeydir.

"Siyasal mücadeleden silahlı mücadeleye geçiş,
uzun bir hazırlık devresi gerektiren, çok büyük bir
değişimdir. Eğer ayaklanmanın bir sanat olduğu söy-
lenebilirse, bu sanatın esas içeriği mücadeleye,
her aşamada siyasal koşullara uygun biçimler ver-
mesini ve her dönemde siyasal mücadele biçimleriyle
silahlı mücadele mücadelesi arasındaki
doğru ilişkileri muhafaza etmesini bilmektedir. Bas-
langıçta siyasal mücadele esas görevdir, silahlı
mücadele ikinci planda kalır. Daha sonra, silahlı mü-
cadelenin anahtar rolü oynadığı ikinci aşamaya

ulaşırız. Fakat bu dönemde bile silahlı mücadelenin ne zaman sadece belirli bir bölge içersinde, ne zaman ülke çapında anahtar rolü oynadığını açıkca ~~taahhüt~~ ^{tanımlanamamız} gerekir." (Vo Nguyen Giap, Ağustos 1945 Genel Ayaklanması) denilirken başlangıçta neyin temel neyin tali olarak alınması gerektiğini Giap çok açık olarak koymaktadır. Ancak bunun silaha dokunulmayacak anlamına gelmediğini de hemen ilave itmektedir.

Proleterya partisinin siyasal önderliği altında silahlı mücadele doğru biçimini bulacak ve kitlelerin kavrayışıyla yenilmez bir güç olarak anti-oligarşik devrim kadar yenilgilerden de geçerek ilerliyecektir. Bu mücadelede işçi ve köylülerin önderi odun sanayi proleteryası temeli üzerinde yükselcek olan proleterya partisi olacaktır.

YAŞASIN KURTULUŞA KADAR SAVAŞ.